

27-29

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

27. szám.

Debrecen, 1926 július 3.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Szabad egyház.

A minap több rendben is olvastunk arról híradást, hogy a magyarországi „szabad egyházak” — metodisták, baptisták, adventisták s még néhány kisebb „egyház” — kiküldöttei Budapesten együtt konferenciáztak: elhatározták, hogy „séremeikkel” memorandumban fogják eljuttatni a miniszterelnök elé, mindennek tetejébe pedig megkoszorúzták Bocskay Istvánnak, a vallásszabadság hősének budapesti szobrát.

Mik lehetnek a sérelmeik ezeknek a zavarosban halászgató apróbb és nagyobb, régibb és újabb magyarországi szektáknak, amelyek a történelmi patinájú szép és büszke „szabad egyház” nevet egyelőre tán meg kissé elsielve igénylik maguknak (még a methodisták és baptisták is, akiknek külföldön, tudjuk, tényleg hatalmas, történelmi „szabad egyházaik” vannak, de akiknek magyarországi alakulatai és munkássága ma még szintén tipikusan szektajellegűek) — nem tudjuk, nem is kutatjuk. Sok közünk nincs is hozzá, ám bár azt előre sejtjük, hogy e „sérelmek” java-részt a két nagy magyar protestáns történelmi egyház teherlapjára írták. Még ama kevéssé épületes jelenség fölött sem bocsátkozunk elmélkedésbe, hogy ime a methodisták és a baptisták, akiknek mégis csak nagyon erősen kellene érezniök a beletartozásukat az evangéliumi protestantizmus nagy világközösségébe, közös sérelmi politikát kezdenek folytatni az adventizmussal, amelyet ehhez a világközösséghez már csak a lehető legvékonyabb s egyáltalán nem centrális szellemi szálak fűznek és amely őket adandó alkalommal mivelünk, kálvinistákkal és lutheránusokkal együtt, bélyegzi a Sátán zsinagógájának. Igazán nem tekinthető kizártnak ezek után annak a föltevése sem, hogy ama többi, a lapokban névszerint meg nem említett kisebb „szabad egyház” között ott voltak a millenisták (russeliánusok) képviselői is, akiket a legnagyobb mérséklettel sem lehet egyebeknek tartanunk vallási köpönyegbe bújt s valami nagyon vékony keresztény mázzal bekenet bolsevistáknál.

Dehát az elvégre is kinek-kinek egyéni belátásától és ízlésétől függ, hogy ki mindenkivel összefogva védelmezi adott esetekben a maga érdekeit.

Hanem ahhoz már minékünk is csak van valami kis hozzászólásunk, hogy ez az érdekes vegyestársaság

a maga közös érdekeinek és törekvéseinek történelmi patrónusaként a Bocskay István nagy szellemét idézte föl és az előtt tejezte ki hódolatát.

Bocskay István fejedelmünk a két magyar protestáns egyház szabadságáért vívta győzelmes csatáit a zöld mezőkön s a zöld asztaloknál és áldozta föl nemes kálvinista életét. Egészen bizonyos ugyan, hogy az ő örök dicsőségű nagy békeműve csak alapvetés volt, amelyet tovább lenetett és kellett az idők folyamán építeni, a lelkiismereti szabadság fogalmának és gyakorlati, jogi-politikai alkalmazásának mindazzal a kitágításával, amelyet megenged és megkövetel egytelől és elsősorban, maga a Krisztus evangéliuma, azután másfelől az államélet exigenciáit a mindenkor adott helyzetekben diktáló józanész. Másfelől azonban egészen bizonyosra vehető az is, hogy a nagy fejedelem ércalakja, ha úgy hirtelenében meg talált volna elevenedni, aligha tanúsította volna a legbarátságosabb magatartást az alatta és körülötte egybegyülekezett hódoló „szabadegyházi” deputátusok iránt. Valószínűleg kálvinista nyíltsággal és keménységgel adta volna hódolói tudomására, hogy ő azt a vallásszabadságot, amelyért életét letette, egyáltalán nem így képzelte el. Öneki ugyanis még az álmaiban sem fordulhatott meg az a föltevés vagy sejtélem, hogy századok múlva lesznek ebben a szerencsétlen hazában olyan, magukat fennen protestánsoknak nevező s alkalmilag az ő fejedelmi palástjába kapaszkodó, pedig a magyar protestantizmus nemzeti lelkétől tökéletesen és kivrívóan idegen egyének és „egyházak”, akik és amelyek a vallásszabadság örve alatt az evangéliumi testvériséget fogják vakondokmunkával aláaknázni, élősdí módon elszíva az életerejét és megbontva a cohaesióját ép annak a két nagy magyar protestáns történelmi népegyháznak, amelyekből a Bocskay fejedelem harcosai kikerültek s amelyekért e harcosok drága magyar vére olyan hőségesen omlott.

Valószínűleg azt is megkérdezte volna a „szabad egyházak” kiküldötteitől a megelevenedett Bocskay, hogy hol voltak ők és „egyházaik” addig, amíg a két magyar protestáns egyház a történelemben párjukat alig találó küzdelmek és szenvedések között védte a bécsi béke szent örökségét s oltalmazta és őrizte magát a tiszta evangéliumot. Eszükbe juttatta volna, hogy Magyarországon a legújabbkori „szabad” vallási mozgalmak lehetővé csak a két, magyar protestáns egyház meg-

előző háromszázados önfeláldozása árán állhatott elő. Emlékeztette volna őket arra, hogy a két magyar protestáns népegyháznak az a csakugyan nagy és szomorú lelki elernyedése, amelyben a régiebb s az újabb szekták a maguk aknamunkájára alkalmas fogódzó pontokat s egyben nagy-szerű igazolást találtak, igen nagy részben ép ennek a háromszázados erőfeszítésnek természetes visszahatásaként következett be. Felhívta volna a figelmüket arra, hogy a Magyarország iránt érdeklődött külföldi alakulatoknak nem önző szektacélok separatistikus ápolását, hanem a Magyarországon már meglevő nagy történelmi protestáns testvérközösségek önzetlen támogatását, holtelevon életük testvéri fölsegítését diktálta volna és diktálna ma még sokkal inkább az az evangéliumi testvériség, amely nélkül az evangéliumi „szabadság” csak lopott királyi palást. És — mint igaz bibliai kálvinista — lelkiismeretükre ráidézte volna a Római levél 11. részének 17–22. verseit!

Nem, — a Boeskay szobra körül a magyarországi „szabad egyházaknak” igazán nem volt keresnivalójuk. És ezt mi nem azért állapítjuk meg itt, mintha irigyelnők tőlük akár a Boeskay emlékét, akár a „szabadságukat”. Birják békével mindakettőt s bár vennék egyszer mindakettőnek jobb hasznát, mint ahogyan ma veszik. De megállapítjuk egyszerűen azért, hogy a megtévesztő hírlapi közlemények hatása alatt a saját református atyáinkfiái némelyikének elméjében ne támadjon bizonyos amabilis confusio, amire nem egy magyar kálvinista elme mindjárt-mindjárt hajlandó, mihelyt a „szabadságot” emlegetni hallja — meg aztán, méginkább azért, hogy ezt az alkalmat se szalasszuk el, amikor újra emlékeztethetünk arra, micsoda kezekbe kerülhet ma Magyarországon a Boeskay századának százszentörök-sége, hogyha mi, az elsődleges és vérszerinti örökösök nem viseljük (aminthogy fájdalom, sok tekintetben lényegesen nem viseljük) kellőképp gondját.

R. I.

Tárc

Ember, vigyázz!

Büszke tölgyerdő magányos mélyén
Mikor tavasszal álmodik a föld
S új életre kél a kopár mező,
Apró fűszálon már látszik a zöld,
Amint kidugja gyöngye, kis fejét
Az avar alól; szótlanul állok
Cserkész út szélén, gondolatomban
Az Isten magas trónjához szállok
És imádkozom: „Áldott légy Uram,
Mennyei Atya, Világt teremő,
Hogy a kikelet váltja a telet,
S nem leszen a sír örök temető...”
De pillantásom válik az égtől
Megnyugszik egy fa lombtalan ágán,
Nincs rajta levél, nincs rügy, nincs hajtás,
Mélázok vesző bús koronáján
És úgy sajnálom tölgyerdő mélyén
A törzset mely im' nem ad életet,
Halkan suttogom a csöndességnek:
„A fejsze a fa tövére lételett!”

En magyar népem, büszke nemzetem,
Történelmedet sokszor olvasom,
Ven föliánsok elsárgult lapját,
Halvány írású lapját forgatom.
Szólanak hozzám rég porló ősök,
Intenek kardról lehullott kezek,
Koporsók zárja titkon lepattan,
Néznek rám árva, becsukott szemek.
Kél az ajkamon reszkető ima:
„Uram, az éjen csillag nem ragyog,
Sötét fellegbe rejtezel ma el,
Köszönöm mégis, hogy magyar vagyok
Aldom nevedet ezerszer érte...
És pillantásom két számra esik:
Halál, születés... Így az országot
A magyar anyák mély sírba teszik!
Ebredj fel népem, gyűlkos mindenki,
Ki akarattal nem ad életet,
Szilaj kiáltás a néma falu
„A fejsze a fa tövére lételett!”

... Mit ér a nemzet, ha nincs elég fia,
Mit ér az ének és mit ér az ima?
Hogyha nincs bennünk az édes áldozat,
Vár örök pokol, vár gyötrő kárhozat,
A bűn nem marad büntetés nélkül:
Ember, vigyázz!

Kesztyűsné Balogh Margit.

Közélet

Új harangok Törökszentmiklóson.

Törökszentmiklósról is elvitték a háború alatt a harangokat, reformátusokét és római katolikusokét egyaránt. A vallásos buzgóság mindkét oldalon egyenlőn virágzásának szép jele, hogy az idén már új harangokkal dícsérik az Urat reformátusok és római katolikusok egyaránt. A református egyház három új harangot öntetett, melyek közül egy tizenhét métermáza súlyú. A harangok június 19-én érkeztek meg Törökszentmiklósról és aznap délelőtt történt a vasúti állomástól beszállításuk és a toronyba elhelyezésük. Mindez szép parádé és az egész lakosság szeretetteljes nagy érdeklődése mellett.

A tulajdonképpeni ünneplés azonban csak délután kezdődött, amikor megérkezett dr. Baltazár Dezső püspök, akit a vasúti állomáson beláthatatlan sokaság fogadott s Muhoray Károly főszolgabíró és Erdélyi Kálmán községi főjegyző üdvözölt lelkes beszéddel. Százharmincnyolc főnyi lovasbandérium és a leventék sokasága adta a külső díszet a püspök bevonulásának. A hosszú úton végig kétfelől az iskolás gyermekek rendjei és mögöttük a lakosság ezrei állottak fel, virágot szórva a püspök útjára. A református templom közelében felállított második diadalkapunál a leányénekkar éneke után Olaj Pál lelkész fogadta a püspököt a presbitérium élén, a tisztelet és szeretet szavaival. Azután a tűzoltó-zenekar rázendített a himnuszra

s az óriási közönség széteszlott. A szabatosan és kitünő izléssel rendezésnek iskolapéldájává volt a bevonulás. Sehol semmi zavar, sehol semmi félreértés, vagy a jól kitervezett cselekedeteknek összezavarása. Akárki volt a rendező, mester címet érdemel. De elismerés illeti Törökszentmiklós város közönségét is, mely az általános intelligenciának igen szép jelét adta a rend megtartásának e bámulatos biztonságával.

A püspök szombaton délután több látogatást tett a helyi előkelőségeknél, este pedig dr. Rácz Albertnél, egyházkerületünk világi jegyzőjénél volt vacsorán, hol helybeli és vidéki előkelőségek, tizennyolcan voltak vele együtt. Itt tartózkodása alatt a dalárda és a tűzoltó-zenekar lampionos szerenáddal tisztelte meg, melynek körében a dalárda szép két éneke közt Gaál István lelkész mondott szép beszédet.

Vasárnap, a délelőtt fél kilenckor kezdődő istentiszteletre zsúfolásig megtelt a nagy templom. Török Imre esperes imádkozott, majd püspök úr mondott hatalmas prédikációt s utána áldást a gyülekezetre. Közben két ízben a dalárda énekelt. Istentisztelet után a templom-előtti szabadtéren gyűlt össze a közönség. Itt ismét Török Imre esperes mondott emelkedett hangú fohászt, majd püspökünk néhány szava után és jeladásra megkondultak az új harangok, amelyek igazán dicsérik mesterüket, a kitünő Szlezák harangöntőt. De talán még sem csupán a kitünően sikerült harangok hangjának szívhez szóló volta volt az oka annak, hogy annyi sokan törölgették a szemüket az elveszett harangok visszatértén. Nemcsak asszonyok, öregemberek, hanem marconakülsejű férfiak is.

E megható jelenet után a presbiterium tartott ünnepélyes közgyűlést, melyen háláját fejezte ki a püspök iránt. Aztán tizenkét küldöttség tisztelgett a püspök előtt. Elsőnek a heves-nagykunsági egyházmegye, élén az ékesszavú Török Imrével, majd Jásznagykunszolnokmegye, élén az alispánnal, a róm. kath. egyházközség, Novák Sándor esperes és gróf Almássy Imre vezetésével, Törökszentmiklós község, Füzesy Imre főbíró vezetésével, a két polgári iskola és az állami tanítók, a római katolikus tanítótestület, a református tanítótestület, a helyi kaszinó, az ipartestület és iparoskör, a tűzoltóegylet, a római katolikus népkörök és vasútaskör, a földművelőkörök, gazdakör, rokkantegylet és dalárda. Mindegyik küldöttség részéről szép beszéd, s mindegyik számára maradandó emléket hagyó válasz. Nem győztük püspökünk gondolatgazdagságát csodálni.

Befejezésül az iskola udvarán felállított sátorban ötszáz teritékes bankett volt. Itt is sok szép beszédet hallottunk. A kormányzóért, a püspökért, a hazáért és a felekezetek közti egyetértésért. Beszéltek Olajos és Gaál lelkészek, dr. Rácz Albert, Alexander Imre alispán, Novák Sándor esperes-plébános, Horánszky Dezső nemzetgyűlési képviselő, gróf Almássy

Imre, Gulyás Márton róm. kath. egyházközségi főgondnok, Erdélyi Kálmán főjegyző, Török Imre esperes és végül Baltazár Dezső püspök.

Az ünnepélyen, annak minden részén, egyforma lelkesedéssel részt vett Törökszentmiklós község egész lakossága, valláskülönbség nélkül. De máshonnan is voltak az ünneplők sorában szép számmal. A környékbeli református egyházakból 12 lelkész s a világiak közül a már említettek kivül dr. Kun Béla egyh. ker. tanácsbíró, egyetemi tanár, dr. Borbély György kamarás, egyh. megyei tanácsbíró, Vaday Béla főgimn. tanár és mások.

Belmissziói jelentés a tizzaszalkai egyházból.

Isten kegyelméből ismét elszállott egy téli félév, mely a lelki munkálkodás nagyobb lehetőségeit nyújtja. Ha kezünket sok tekintetben meg is kötötte a korlátozott emberi képesség s itt ott az anyagi erő hiánya: mégis nyugodt lelkiismerettel s jóleső érzéssel mutathatunk rá a gyülekezeti élet egynehány mozzanatára, melyen ott ragyog az Isten dicsőségének szolgálata. Ilyenek:

I. Vasárnapi iskola.

Sajnos, a vasárnapi iskola téli működésének problémáját még nem sikerült megoldanunk s így e téren nem sok eredményt mutathatunk fel. A nagy hidegek miatt még a rendszeres iskolát is szüneteltetnünk kellett. Csupán három gyermekistentisztelettel pótolhattam a vasárnapi iskola hiányát, melyeken felnöttek is dicséretes számban vettek részt.

A hidegek szűnésével az iskola — átlag 25 növendékkel — ismét megkezdte működését s lelkész munkatársai Poócs Sándor és Ajtay József tanítók.

II. Énekkar.

A „Református Férfikar“, mely a nyáron ünnepi fennállásának ötödik esztendejét, működését rendszeresen folytatta. Ez a félesztendő a csendes munkálkodás idejének nevezhető, mert külön előadásokat nem tartott, csupán az istentiszteleteken és ünnepeken vett részt, mindenütt elismerést szerezve jóhírnevének.

Az egyesületnek ezidőszert 32 tagja van s hetenként 2 tanulási órát tart. Ügyvezető elnöke, egyszersmind karvezetője Kelemen Gyula.

III. Vallásos estélyek.

A gyülekezeti munka e megszokott területén eredeti újítással kísérleteztünk s összejöveteleinket „Fonó-esték“ név alatt tartottuk.

Ebben a formájában sokkal inkább megfelel a falusi speciális viszonyoknak. Nem remélt siker koronázta ezt a vállalkozást, úgyannyira, hogy e célra még az állami iskola

nagy terme is szűknek bizonyult. Az a közvetlenség, mely valóságos családi körre teszi s elsősorban jellemzi ez összejöveteleket, a jövőendő tekintetében a legszebb reményekre jogosít.

Összesen 18 összejövetelt tartottunk, minden hét csütörtökén. A terem fűtését és világítását a résztvevők áldozatkészsége tette lehetővé. A fonóesték vezetője Kelemen Gyula lelkes volt s munkatársai: Kaminszky Etta tanítónő, Ajtay József, Poócs Sándor és Bordi Mihály tanítók.

IV. Iratterjesztés.

Istent illeti a hála, hogy e téren is jelentős eredményeket érhattünk el. Az elmúlt félévben 80 példányban járt a „Téli Ujság” s ugyanannyian vették meg a Ker. Család naptárát is. Ez gyülekezetünk 886 létszámának majdnem 10%-a, ami országos átlagban is figyelmet érdemlő eredmény. Az olcsó baptista naptáraknak vevője itt nem akadt. Jelenleg 30 példányban jár a Ker. Család c. lap.

Eladtunk a télen 16 bibliát, 8 zsoltárt s mintegy 50 drb nagyobb traktátus füzetet. Az iratterjesztés munkáját, a lelkipásztori látogatásokkal kapcsolatban, Kelemen Gyula lelkes végzi.

V. Szegénygondozás.

A szegény gyermekek könyveinek beszerzésére a múlt évi bírságpénzt fordítottuk, a hiányzó összeget adományokkal pótolván ki.

Nagykorú, elesett szegényeink — hál' Istennek — nincsenek azon az egy öreg emberen kívül, kinek sor-kosztolással biztosítottuk megélhetését. Megemlíthető, hogy ez egyháztagunkkal szemben minden évben jelentékeny jótékonytságot gyakorol a „Hangya” szövetkezet igazgatósága.

VI. Szekták.

A baptisták élénk propagandája alább hagyott s örömmel állapíthatjuk meg, hogy az a négy család lassanként kimerült a sor-énekléstől. Már a predikátorra sem kíváncsi senki. Kitérés nem volt s kilátás sincs arra.

Egy iskolás leány, ki baptista szülők gyermeke, megtagadván a hazafias dalok éneklését, ellene, illetve szülei ellen, a feljelentést megtettük.

VII. Különböző alkalmak.

Tizzaszalka és Tiszavid községekben felváltva, minden vasárnap népművelő előadásokat tartottunk. Ezekben állandóan részt vett lelkes is s a neki adott alkalmat mindenkor felhasználta arra, hogy hitéletünk javára kama-toztassa.

A levente-csapat munkájában lelkes is részt vesz s örködik afölött, hogy a testi nevelés mellett a hitre s az erkölcsre tartozó dolgok se hanyagoltassanak el. Bár etekintetben nem

gáncs, hanem elismerés illeti Poócs Sándor igaztanítót, a leventék parancsnokát.

Azt mondja az írás: „A gyertyát nem azért gyújtják meg, hogy véka alá rejtse”. Bátor vagyok azért megemlíteni, hogy a gyülekezeti munka szent ügyét tollal és szóval is igyekeztem szolgálni. Az elmúlt félévben mintegy 10 dolgozat jelent meg tőlem a különböző egyházi lapok hasábjain s ezek mind szoros kapcsolatban állanak e munkával.

Ugyanezen tárgykörből előadásokat is tartottam több helyen. Így pl. Mátészalkán, Vásárosnaményban, Csarodán és Tiszavidon.

Ezekben adtam nagyvonalú rajzát annak a féléves, szerény munkának, melyet a hitélet fejlesztése érdekében végeztünk. De ezért sem dicséret, sem köszönet nem illett. Ebben a munkában én és segítőtársaim csak egyszerű eszközök voltunk; a cél: Isten dicsősége! Ővé a dicséret!”

Kelemen Gyula.¹

Irodalom

A belmisszió és cura pastoralis kézikönyve. Írta: Forgács Gyula. Átnézték dr. Kenessey Béla és Kiss Ferenc. A magyar református egyház kiadása. Pápa, 1925. A Református Egyházi Könyvtár XIV. kötele. A horáciusi elv érvényesült Forgács Gyulának eme derék munkáján, a kellelén túl is és akaratlanul. A könyvnek eleje még 1915-ben készült, míg további — nagyobb részét már tíz év közbevetése választja el. A munkának nagyobb része foglalkozik a belmisszióval, mint a cura pastorális-szal, aminek bizonyára az is az oka, hogy a lelkipásztori gondozás tekintetében úgy az irodalomban, mint a gyakorlatban mégis kevésbé vagyunk elmaradva, mint a belmissziót illetően, s így ez utóbbira nagyobb gondot fordítani megokolt volt. A belmisszióról szóló első könyvnek első része a misszióról általában tanít. Itt elsősorban a keresztyén misszióról, annak feladatairól, munkásairól s eszközeiről szól, majd közelebbről a belmisszió szükségességét, munkálkodását és védelmét tárgyalja. A második rész a belmisszió történetének áttekintését adja. Nem missziótörténet, csak a kiemelkedőbb belmissziói hatások áttekintése. Legelőbb igen kedves képet kapunk az apostoli egyház életéről, majd a keresztyénség missziója a római birodalomban címmel arról a nagyszabású munkáról kapunk összefoglaló képet, amelyet a keresztyénség a romlásnak indult világvárosban fejtett ki. Nagyon érdekes és sok téves eszme elosztatására alkalmas a következő, a középkorról szóló fejezet, míg az újkorra vonatkozó a reformációról, a jezsuitákról, Paulai Vincéről, a pietizmusról, deizmusról, racionalizmusról, Pestalozziról s a 19-ik század munkájáról mond el sok olyan dolgot, amit minálunk igen sokan nem tudnak s aztán a német belmisszió bírálatát, majd a skót és általában angolnyelvű egyházak, aztán a francia reformátusok ily irányú munkáját ismerteti. Belmissziói törekvések ha-

¹ Hasonló összefoglaló ismertetéseket szívesen látunk.

zánkban cím alatt részletes felsorolását találjuk mindannak, ami nálunk ez irányban egyáltalán történt, — vagy történni látszott. E helyen, azt hiszem, túl is lőtt a szerző a feladatán, mert tudományos jellegű könyvében is helyet foglaló leírás helyett részben névtárszerű statisztikai adatokat adott, amelyeknek pedig természetesen nem lesz annyi időn át értéke, amennyi időn át a könyvnek kézben kell lennie. A második rész utolsó fejezetében A XX. század missziója cím alatt a célkitűzéseket találjuk. A harmadik rész a belmisszió munkájáról tanít: az evangelizáció, a missziói igehirdetés, a biblia olvasása és terjesztése, vallásos könyv és iratterjesztés, az imádkozás, az ének, az adakozás útján, evangelizálás a gyermekek és a serdülők között, ennek körében a vasárnapi iskola és cserkész-mozgalom, meg a debreceni kezdetű ifjúsági gyülekezet az ifjúság evangelizálása a különböző keresztyén ifjúsági mozgalmak ismertetésével, különösebben a keresztyén diákszövetség, majd a városi misszió, aztán az evangelizálás a különböző életviszonyok közt, a zsidó misszió, a pogányok evangelizálása kerülnek sorra részletes és még sem száraz s mindig alapos ismertetésben. Aztán a belmisszió védő és ápoló munkája, a gyermekvédelem s annak szolgálatában álló intézményeink, az ifjak és leányok védelme, betegek és nyomorultak ápolása. Ismét a belmisszió mentő munkája címén a züllöttek mentéséről, az iszákosság elleni küzdelemlről, a parázinaság akadályozásáról olvasunk érdekes és figyelemreméltó adatokat. A keresztyénség és szocializmus című fejezet is haszonnal forgatható, bár legkevésbé elégíti ki a könyv egész anyagában. — Aztán a belmisszió az egyházas és hazafias érület szolgálatában felhasználásáról és a belmisszió munkásairól s azok neveléséről s nevelőintézeteiről találunk — megint sokszor nem is tudományos igényű könyvbe való adatfelsorolással — ismertetést. — A második, jóval rövidebb könyv a cura pastoralis-ról szól. Ebben a részben a lelkipásztor munkatársai, a szertartások, a hívek látogatása, a más felekezetek, a lelkipásztor kísértésel című fejezetek nagyon figyelemreméltók. Az egész könyv komoly gazdagodása irodalmunknak s ha lehet is rá észrevételeket tenni, egészben helyesen és mindig jól van írva. Kiállítása a paróchiális könyvtár szokásos szép kiállítása. Kár a sok sajtóhiba, amelyeknek csak egy része került a megjegyzett javítandók közé. A gazdag tartalmú és hasznos könyv megérdemelte volna a gondosabb technikai kiállítást.

—n.

Halottaink

Dr. J. N. Ogilvie.

Egészen váratlanul, szívszélhűdés következtében június hó 9-én elhunyt Dr. J. N. Ogilvie, a presbiteri világszövetség elnöke.

Nagy tudású és tapasztaltságú, éles elméjű és nemes szívű vezérférfia volt a Skót Egyháznak s méltó reprezentánsa az egyetemes reformátusságnak. Egyéniségével, működésével és tudományos könyveivel mindenütt építette Isten országát.

Elköltözése méltán fáj a föld minden reformá-

tus egyházának, elsősorban skót atyánkfiaiának és hűséges hitvesének, akinek e gyászeset alkalmából az angol király is kifejezte részvétét.

Temetése kegyeletes érzések és teljes részvétel mellett 12-én történt a skót egyház nagyszámú tagjainak jelenlétével.

Az igaz emlékezete áldott!

E. K.

Különfélék

A Kecskeméti Jogakadémia Kormányzó Bizottsága június 29-én Kecskeméten tartotta évzáró ülését, melyen Baltazár Dezső püspök, elnök mellett gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok, Benedek Sándor és dr. Kun Béla is jelen voltak a helybeli tagokon kívül. A bizottság tudomásul vette a tanári kar jelentéseit, megválasztotta jövő évre is dékánul dr. Jóó Gyulát, megállapította — igen szépen — a tanárok tandíjjutalékát, felemelte a jövő évi tandíj és vizsgadíj mértékét, az előző évihez képest némi emeléssel, de természetesen sorsdöntő elhatározásokat nem tehetett, mert még mindig nem lehet tudni, hogy a jogakadémiák és általában a jogi oktatás ügyében mi lesz a kormány végleges állásfoglalása. A gyűlés után a Protestáns Körben nagyobb társaság gyűlt össze s ebédelt együtt a kormányzó bizottság tagjaival, bizonyosságul annak az általános nagy érdeklődésnek, melyet Kecskeméten a jogakadémia ügyei iránt minden körben — más vallásúaknál is — tapasztalni lehet.

Dr. Baksa Lajosnak, az egyetemes konvent első előadójának, egyházkerületünk volt világi főjegyzőjének síremléket állíttatott családja. Az emlékművet, mely a magyar református egyház egyik legtehetségesebb és leghűségesebb munkásának nevét eleveníti meg a főváros kerepesi-úti temetőjében, nem régen helyezték el a síron.

Protestáns Sajtóiroda. Az egyetemes konvent a Magyar Országos Tudósító című nyomatos újsággal szerződést kötött az iránt, hogy egyházunk ügyeiről az egész sajtót tájékoztató közleményeket adjon közre. A Tudósítónak protestáns ügyekre vonatkozó részét Farkas Sándor hírlapíró szerkeszti, aki ágostai hitvallású s így remélhetjük, hogy ez a mostani vállalkozás nem lesz annyira tájékozatlan az egyházunk szervezete, ügyei, jogi helyzete és vezető embereinek személye tekintetében, mint aminő tájékozatlanságot a magyar sajtóban rendszerint tapasztalunk. Ha a vállalkozást kellő körültekintéssel és hozzáértéssel vezetik, a ráfordított költséget bőven megérdemli. De ha csak akkora lokán fog állani a képességnek, mint aminőt már a múltban volt alkalmunk tapasztalni, kár minden fillérért.

Az ORLE. jólléti társulata közli, hogy a tiszáninneri kerületre megbízott Pánczél Jenő ófehértói lelkész.

Új theologiai doktorok. A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem hittudományi karán legutóbbi doktori fokot nyert dr. Kállay Kálmán debreceni lelkészképzőintézeti tanár, aki már előbb a bölcsészeti doktora és theologiai magántanár lett, — továbbá báró Podmaniczky Pál ág. hitvallású lelkész, aki mint az evangelizáló munka egyik buzgó és kiváló munkása ismeretes. Kállay a vallástörténetből, Podmaniczky pedig a gyakor-

lati theológiából szerezte a doktori fokot. Felavartásuk az egyetemi félév lezárta után, június 30-án történt a kollégium dísztermében. Ugyanezen alkalommal több bölcsészeti, jogi és orvosi kari jelöltet is promováltak.

Napilapjainknak az egyházunk és iskoláink ügyeiben tájékozottságára jellemző a legkomolyabb és legmegbízhatóbb napi lapok egyikének július 1-i számában megjelent híradás, mely szerint dr. Dóczy Imre, a tiszántúli egyházkerület középiskolái felügyelője negyven évi szolgálat után nyugalomba vonult s utódjaul dr. Maday Gyula nemzetgyűlési képviselő választotta meg az egyházkerület. Holott tudvalevő, hogy egyházkerületi gyűlés két hónap óta egyáltalán nem is volt, akkor pedig Dóczy Imrét továbbszolgálatra birta az iránta szokatlan mértékben és móddal nyilatkozó általános bizalom, minek folytán utódjának megválasztásáról szó sem volt. Istennek hála Dóczy Imre — bár nem is negyven, hanem ötven év óta szolgál — olyan kiváló jó egészségben és munkaerőben van, hogy utódjáról ezidőszert nem kell gondoskodni.

Az érettségi vizsgálatok június hó utolsó napjaiban folytak le az egyházkerület valamennyi gimnáziumában. Debrecenben, ahol Pap Károly egyetemi tanár elnökölt és dr. Zehoray Lajos igazságügyminiszteri titkár volt a kormányképviselő, a jelölteknek majdnem egyharmadrésze megbukott. Nagyon kedvező volt ellenben az eredmény Hajdunánáson, ahol dr. Baltazar Dezső püspök elnökölt és dr. Maday Gyula nemzetgyűlési képviselő volt a kormányképviselő. Itt egyetlen bukás sem volt. A gimnáziumok nagyobb részéből még nem jöttek be az érettségi vizsgai jegyzőkönyvek, de úgy tudjuk, hogy általában elég kedvező az eredmény valamennyi középiskolában s tanárok és tanulók meg vannak az eredménnyel elégedve.

A hermuthi testvérközösségnek — ennek a XVIII. század óta virágzó, a pietizmus legnemesebb motívumait ápoló nagymunkásságú kicsiny protestáns felekezetnek — a németországi Neuwied-ben jól jövedelmező régi serfőzdéje volt. Most a testvérek, lelkiismeretbeli megfontolások és tusakodások hosszú sora után, elhatározták e serfőzde bezárását, illetőleg malátakávé-gyárrá átalakítását, amelyből természetesen korántsem remélhetnek akkora jövedelmet, legalább egyelőre. Nyilván nem az döntötte el számukra azt a lelkiismereti kérdést, mintha egyszerre afelől győződtek volna meg, aminek eddig az ellenkezőjét vallották: hogy t. i. a sör gyártása és fogyasztása magában véve bűnös, keresztyéntelen cselekedet; hanem igenis lelkiismeretükben kénytelenek voltak megállapítani s áldozat árán is alkalmazni önmagukra azt az elvet, hogy a keresztyén embernek és közösségnek még önmagában semleges és a keresztyén szabadság kategóriájába eső cselekedetekkel sem szabad szaporitania a mások bűnbeesésének alkalmait. Fiat applicatio — az egyházi bálókra! (ri.)

A magyarországi református theologus ifjúság nyári konferenciája Sárospatakon június 25., 26. és 27. napjain ment végbe. Képviselve volt a kolozsvári theologia is. A konferencia résztvevői csütörtök este érkeztek meg, 8 órakor ismerkedő es-

tély volt a Főiskola Mudrony-termében, ahol dr. Márton János kollégiumi közigazgató üdvözölte meleg szavakkal az ifjúságot. Ezen a napon folyt le a theologus ifjúság körében rendezett versenyvizsgálat is. Június 25-én istentisztelet után megvitatásra került „A theologus élet elmélyítése”, „A megértés pszichológiája”, „Theologus a kisdiakok között”. Az ifjúság a szabad idő alatt megtekintette a II. Endre király által épített „Rákóczi várat”, a kollégiumi könyvtárt, a Bodrogot és Sárospatak más nevezetességeit. A konferencia június 26-án délelőtt Széphalmon, délután pedig Sátoraljaújhelyen tartotta megbeszéléseit. Ez alkalommal az ifjúság „Theologusok barátsága”, „Theologusok továbbképzése”, Modern technika az egyház szolgálatában” című problémákról beszélgetett. Délután vallásos ünnepély volt a templomban, hol dr. Vass Vincze, pápai theologiai igazgató „A kálvinizmus és a magyar lélek” címen tartott előadást. Vasárnap az ifjúság istentisztelet után a Kollégium oratoriumában tartotta közgyűlését, melyen kimondotta, hogy a „Theologus Szövetségei” fenttartja és a „Közöny”-t, a „Debreceni Hittanszaki Önképzőtársulat” lapját továbbra s hivatalos lapjának elismeri és azt tőle telhetőleg támogatja. Délután vallásos ünnepély volt, melynek végzetével az ifjúság az esti vonattal hazájába utazott. Jelen voltak a professori karból Debrecenből Csikesz Sándor, Pápáról dr. Vass Vincze és Vasady Béla. A három napos konferencia mély benyomást gyakorolt az ifjúság letkére, amely nemcsak a lelkiekben gyarapodott, hanem egyeseknél megvetette egy egész életre szóló barátság alapját. A szép rendezését méltán érdemli meg a sárospataki ifjúság az elismerést.

A theologusok és a palástviselés joga. A budapesti református theol. akadémia tanári kara egyes esetekből kifolyólag újra foglalkozott a theologusok palástviselésének kérdésével és azt a nagy szabadságot, sőt szabadosságot, amely az egyházi életben ezen a téren megnyilvánul, helytelenítette. Egyszermind pedig kimondta azt is, hogy a budapesti theol. akadémia hallgatóit a palástviseléstől eltiltja, s felkéri a lelkészeket is, hogy ez álláspont megvédését mindenütt a vidéken is segítsék elő.

Képesítő vizsga a Dóczy-ban. Június 24. és 25-én folytak le a Dóczy-intézet szóbeli tanítóképesítő-vizsgálatai dr. Révész Imre elnök és dr. Papp Károly kormányképviselő vezetésével. Tizennégy jelölt közül 9 kapott oklevelet, ötöt pedig egy-egy tantárgyból javító-vizsgára útasított a bizottság. Dr. Révész Imre elnök nagyszabású, megragadó beszéddel zárta be a vizsgálatot, melyben őszintén rámutatott arra, hogy az intézet most végzett növendékei nem az öt, — hanem a két — és egytalentumos szolgák közé tartoznak, ez azonban ne kedvetlenítse el őket, mert az egy talentum a hűséges forgatással, a folyonos szorgalmas továbbképzéssel fölszaporodhatik és Magyarországot nem a lángelmék, akik ma nincsenek, hanem a szerényebb tehetséggel, de Isten lelkével dolgozó szorgalmas munkások falanksza fogja romjaiból meg-

Kun József késműves és műköszörűs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

építeni. Csak azt az egy talentumot el ne ássák és meg ne rozsdásítsák! A növendékek nevében Trosztel Aranka, színjelesen végzett növendék, megható beszéddel köszönte meg az elnök jóságát.

A **hódmezővásárhelyi református egyház** az újvárosi lelkészi állásra nagy szótöbbséggel dr. Godács Imrét választotta meg.

A „**Debreceni Bethlen Gábor Kör**“ jún. 28-án tartotta évzáró közgyűlését. Szünidei elnök lett Kornya Sándor, titkár Magyar Bertalan, ellenőr Nagy Sándor, jegyző Sági Lajos, pénztáros Szabó Béla. A szünidei bizottság feladata a jövő évi munka előkészítése.

Aldozatkészség háza épül Törökszentmiklóson. Vályogját maguk a hívek és buzgó vezetőik vetették, a falat maguk rakták fel, maguk faragták az ablakfát, ajtókat, kalapálták, reszelték a zárat, mindent maguk csináltak.

A **debreceni református egyetem hittudományi karon** az alapvizsgák befejeződtek. Az eredmény már békebeli nívón áll; amennyiben hatan jelesen alapvizsgáztak s négy javító vizsgára útasított hallgatón kívül a többiek jó és elégséges osztályzatot nyertek.

A **tiszaföldvári nagy javadalmú lelkészi állás** betöltését megfélebbzték. A hevesnagykunsági egyházmegye Törökszentmiklóson ülésezett időszaki tanácsa f. hó 21-én döntött s a választást megerősítette.

Értesítés. A már valamennyi lelkészi hivatal számára megküldött értesítésnek mintegy pótlásaképpen tudatom az érdekeltekkel, hogy Bercsényi-u. 38. sz. alatt berendezett internátusomban, melyet a kollégiumi igazgatótanács is engedélyezett, az évi ellátási díj 1000 pengő lesz. Akik gyermekeiket a gimnázium I. osztályába akarják előjegyeztetni, azoknak evégett fölösleges Debrecenbe fáradni, csupán az előírt okmányokat hozzám beküldeni, amelyeknek birtokában a gyermekeket magam előjegyeztem. Tisztelettel dr. Varga Jenő.

Felvételi hirdetés a Fiúkálvineumba.

Az 1926—27. tanévre a) 30 lelkészi fiúárva veszünk fel a hajduböszörményi Kálvineumba. A kérvények folyó évi július hó 20-ig küldendők be az intézet igazgatóságához Hajduböszörménybe. A kérvényhez csatolandók: 1. keresztlevel; 2. az apahalotti bizonyítványa; 3. a fiú legutolsó tanévi isk. bizonyítványa; 4. községi bizonyítvány a család vagyoni helyzetéről; 5. lelkészi bizonyítvány esperesi megerősítéssel ellátva a kérvényező anyagi és családi viszonyairól; 6. újraoltási bizonyítvány; 7. orvosi bizonyítvány a fiú tanulásra alkalmas voltáról. A fiúk teljes ellátást, könyveket s írószereket kapnak, de ruhával, ágyneművel maguk látják el magukat. Tandíjaikat szintén az intézet fizeti. A régi tagok is újból tartoznak kérvényezni. Bukott vagy rossz magaviseletű tanulók nem vétetnek fel. A konventi neveltetési segélyt az intézet veszi fel s az ilyenben nem részesülők után a megfelelő összeget a család biztosítani tartozik. b) Felvétetik ezenkívül 90 fizetési tag évi 800 pengő díj mellett; lelkészfiúk 700 pengőt fizetnek. Lesz 8—10 kedvezményes hely is. Iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvények szintén július hó

20-ig adandók be az Igazgatósághoz. Bukott, vagy nem megfelelő magaviseletű tanulók fizetési helyre sem vétetnek fel.

Mindennemű kérdésre az Igazgatóság válaszol. Debrecen, 1926 június 22.

Kiss Ferenc,
elnök.

Felvételi hirdetés a Leánykálvineumba.

Az Országos Református Lelkészegyesület folyó év szeptember havában Nyíregyházán a Leánykálvineum internátusát s református polgári leányiskoláját mind a négy osztállyal megnyitja.

Az internátusba felvétetik 10 református lelkészleányárva ingyenes helyre s 100 leány fizetési helyre, akik a város bármely tagozatú (leánygimnázium, női ipar, női kereskedelmi) iskolájába járhatnak. Kijáró növendékek intézeti kísérelével mennek és jönnek. A polgári iskolások az intézetben nyerik képzésüket.

Az internátus minden egészségügyi s pedagógiai követelményeknek megfelelő s felszerelésű épület. A felügyelet és nevelés munkáját egy igazgatóné négy tanárnő, egy német nyelvű szaktanárnő, intézeti lelkész s egy szintén német betegápolónő (diakonissza) végzi. Az intézet érintkezési s társalgási nyelve a német; cél: négy év alatt a teljes német nyelvi készség elsajátítása. Külön háló-, tanuló-, zongora-, olvasó-, játszó- s fogadószobák. Minden emeleten külön fürdők s betegszobák. Minden leány kap egy ágyat (matrac és ágynemű nélkül), külön mosdót konsollal, ruha-, éjjeli-, könyvszekrényt s két záros fiókot saját kis lakattal. Ellátási díj ötszöri étkezéssel, mosással, stb. egy tanévre 800, lelkészi leányoknak 700 pengő s külön mindegyiknél 10 pengő mellékdíj. Orvos ingyen. A magántanulás (korrepetálás, preparálás) állandóan tanári vezetés mellett folyik. Külön díj csak a külön francia, zongora-, kézimunka- vagy továbbképző órákért számítatik.

Az intézet mélyen vallásos s jellegzetesen református világ- és életnézet alapján rendezkedik be. Reggel, este áhitat, közös és magánbibliaolvasás, külön bibliaórák, kátérepeticiók, az énekeskönyv teljes begyakorlása, vasárnapi iskolai, leányegyesületi munka, vasárnap kétszer templom, rossz idő esetén házi istentisztelet. Ruházatban, viselkedésben, szórakozásban fenti elvek alkalmazása. A város művelt közönségének bevonásával családi esték, tisztes táncok a tornatanítás keretében. A magyar dalköltészet gyakorlása saját énekkarral.

Ha hűsz jelentkező lesz, továbbképző tanfolyamot is nyitunk, amelyen polgári vagy más középiskolát végzett s szakpályára menni nem szándékozó középosztálybeli leányoknak egy-két évi összefoglaló kurzust rendezünk egyfelől az általános műveltséghez tartozó főbb ismeretkörökből (egyházisme, történet, irodalomtörténet, esztétika, színház, művészet, újabb magyar és külföldi irodalom, zenetörténet, modern nyelvek), másfelől teljes képzést nyújtunk a háztartás, házikertészet, háromfitenvéstés, konyhaművészet, stb. gyakorlati elsajátítására.

Nevelési elveink elfogadására senkit kényszeríteni nem akarván, nyitva tartjuk a lehetőséget annak, hogy bárki az intézetből évközben kilép-

het, viszont a kiléptetés jogát az intézet is fenn-tartja magának.

A felvételi kérvények folyó évi július hó 20-ig alulírottához küldendők. Mellékelni kell az iskolai, az újraoltási s orvosi bizonyítványt arról, hogy a folyamodó internátusi életre alkalmas; árváknál ezeken kívül keresztlevelet, községi bizonyítványt a folyamodó anyagi és családi viszonyairól, valamint lemondó nyilatkozatot az árva konventi neveltetési segélyéről. Minden felvett leányárvának a helyi gyülekezetből lesz egy védőnője (lady patronesse).

A felvételtől augusztus 1-ig a folyamodókat az intézeti szám s a részletes tudnivalók közlése mellett értesítjük.

Kelt a Kálvineum igazgatótanácsának 1926 június 18-án tartott üléséből.

Debrecen, 1926 június 18.

Kiss Ferenc,

egyetemi tanár, elnök

Pályázat.

A sarkadi református presbitérium pályázatot hirdet nyugdíjazás folytán megüresedett kettő férfi tanítói állásra. Javadalom 10—10 kat. hold föld haszonélvezete. Egyiké 1000, másiké 600 kor. készpénz. Természetben lakás, vagy megfelelő lakbér. Államsegély. Egység 25. Földjavadalom október 1-től. Kötelessége: a kijelölt osztály, vagy osztályok tanítása és nevelése egyházkerületi tanterv szerint. Vasárnapi iskola vezetése. Belmissziói munkában segédkezés. Kántort akadályoztatása esetén helyettesíti. Ha a férfi tanítói állásokat itt működő tanítókkal töltik be, azok helyére másik két tanítót választunk. Egyik nő is lehet. Javadalma, lakásbére törvényszerű. Kötelességeik, mint a föld javadalmasoké. A nő kézi munkát tanít. Állások elfoglalása szeptember 1. Kérvényeket okmányolni. Pályázati határidő június hó 25. Sarkad, 1926 július 1. Balog Ambrus, lelkész.

Pályázat.

A márokpapi-i református egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalom: Lakás (3 szoba, konyha, kamra) melléképületekkel és kerttel: 15 (1000—1600) □-öl szántóföld (belőle 2 kh. 1226 □-öl közös legelő, melyre 5 nagy drb marha hajtható vagy felfogadható); 19 köböl (2432 liter) bűza; készpénz 85 kor. 51 fillér; stóla, államsegély (értékegység: 41). Földök adóját részben a javadalmas fizeti. — *Megjegyzés.* Előddel a vetésekre e. m. szabályrendelet szerint egyezik. Új díjlevél némi módosítással készülében. — Kötelesség: Az I—VI. vegyes osztályok és ált. ismétlősök tanítása, kántori teendők végzése; énekhar szervezése s vezetése; belmissziói munkában segédkezés. lelkész akadályoztatásakor helyettesítés; egyházi jegyzőség. Levente-oktatás kívánatos. Pályázati határidő: augusztus 1. Állás augusztus 15-én elfoglalható. Kellően felszerelt kérvények lelkészi hivatalhoz küldendők. Márokpapi, 1926 június 27. u. p. Beregsurány. Ref. Iskolaszék.

Pályázat.

A debreceni református tanítónőképző-intézet igazgatótanácsa pályázatot hirdet az I—IV. osz-

tályú 1. számú gyakorló-iskolai tanítónői állásra. Pályázhatnak legalább négy évi gyakorlattal bíró, kiváló minőségű, református tanítónők. A megválasztott tanítónő köteles az 1926—27. iskolai év 1—2. hónapját részben saját költségén, az igazgatótanács által annak idején kijelölt képzőintézetek gyakorló-iskolái és kiválóbb népiskolák módszeres eljárásának tanulmányozására fordítani s idevonatkozó tanulmányairól felettes hatóságának beszámolni. A megválasztott tanítónő javadalmazása az állami tanítónőképző-intézeti gyakorló-iskolai tanítónők javadalmazásával azonos. A pályázók életkorukat, képesítésüket, eddigi szolgálatukat, családi és egészségi állapotukat igazoló okmányokkal felszerelt s az intézet igazgatótanácsához címzett kérvényüket alulírt igazgatósághoz 1926 július 31-ig nyújtják be. A rendelkezési állományba helyezettek és a létszámapasztás folytán elbocsájtottak előnyben részesülnek. Az állás 1926 szeptember 1-én foglalandó el. Debrecenben, 1926 június 11-én. A református tanítónőképző-intézet igazgatósága.

A sárospataki református főiskola előjárósága keres egy matematika-fizikai szakos helyettes tanárt egyelőre egy évre. Illetménye: helyettes tanári fizetés, lakás és konviktsi felügyelet teljesítése mellett ingyen ellátás. Pályázók okmányaikat a főgimnáziumi igazgatóhoz küldjék 1926. évi július 31-ig. Csak protestáns vallásúak pályázhatnak. **Csontos József**, főgimn. igazgató.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

A Foncière Általános Biztosító Intézet debreceni vezérügynöksége közli az érdekelt nagytiszteltetű Lelkész urakkal, hogy az Országos Református Lelkész Egyesület titkársága részéről tervbe vett biztosítási akcióra ajánlatát nyújtsa be. Felkéri ennek alapján az összes érdekelt nagytiszteltetű Lelkész urakat, hogy elhamarkodottan ne intézkedjenek, hanem várják be az ORLE. folyó évi augusztus hó 28-án Hajdaböszörményben tartandó közgyűlésének ez ügyben hozandó határozatát.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

ügys mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD :

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörésses-lopás-, szállítmány- és élet-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

12—52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbitereknek és egyháztagnak a főtiszteltetű és méltóságos egyházkerületi Elnökséggel történt megállapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

A Fonciére Általános Biztosító Intézet e helyen közzé teszi a Tiszántúli Református Egyházkerület főtiszteletű és méltóságos Püspökének alábbi körlevelét:

Tiszántúli Református Egyházkerület Püspökétől.

Nagytiszeletű Református Lelkészi Hivatalnak!

A főtiszteletű és nagyméltóságú egyházkerület folyó évi tavaszi közgyűlése 151—21. pont alatt a következő határozatot hozta:

„Sajnálattal állapítja meg közgyűlésünk, hogy 78 egyház nem az egyházkerületünkkel szerződéses viszonyban álló Fonciére Általános Biztosító Intézetnél biztosított, minek következtében a részesedési járulékok elmaradása folytán egyházkerületünket mintegy 40 millió korona károsodás érte. Minthogy egy ilyen tekintélyes összeget egyházkerületünk nem nélkülözheti, a másuttal biztosított egyházaknak figyelmébe ajánlja és elvárja, hogy a biztosításaik után kerületünket illető összegeket a számvető által egyházanként készítenő kimutatás alapján egyházkerületünk pénztárába be is fogják fizetni. Egyszersmind az egyházkerületet ért súlyos károsodásra történő komoly utalással felhívja őket, hogy biztosításaikat az egyházkerületünkkel szerződéses viszonyban álló biztosító intézetnél eszközöljék.”

Eme határozat alapján tisztelettel felkérem a Nagytiszteletű Lelkészi Hivatalt, hogy az egyházkerületi tömeges tűzkár elleni biztosítások tárgyában létesített szerződés alapján járó s a másuttal biztosított egyházakozságek által megtérítendő jutalék összegeknek számvetői kiszámíthatása s kimutatása céljából az egyház által a Fonciére mellőzésével más intézetnél kötött tűzkárelleni biztosítások kötvényeit vagy eredetben, vagy teljes szövegű hiteles másolatban folyó évi június hó 25-ig hozzám beküldeni méltóztassék.

Debrecen, 1926 június hó.

Atyafiságos szeretettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Debreczeni István
órásmester Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz. Kézműveipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve

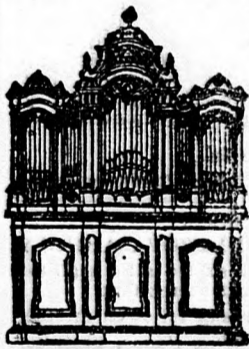
FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt árákért
Árjegyzék esküdtetvést díjtalán

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

Telefon: nappal 322.

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olesó árák. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

4-4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SAJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a meggyesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előljárósága fiatal s. lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívta ki. Ezért felkérem, szíveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, szíveskedjék figyelembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajtjuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Eppen azért óhajtánók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szíves üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szereztünk.

Fogadja szép munkájáért az előljáróság teljes elismerését.
Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.
Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazaftias tisztelettel: Eröss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT könyvujdonságok:

Gyülvész István: Én vagyok az út . . .	K	18,000	—
Hastings: A mintakép	"	50,000	—
Heyns: Református dogmatika	"	175,000	—
Hegyaljai Kiss Géza: Lorántfy Zsuzsanna	"	35,000	—
Lévay Lajos: Egyházi beszédek	"	62,500	—
Makkai Sándor: Aratás	"	85,000	—
" " Öntudatos kálvinizmus	"	25,000	—
" " Megszólalnak a kövek	"	35,000	—
" " A halál mysteriuma	"	24,000	—
Musnai L.: Életnek beszéde	"	50,000	—
" " Az Újszövetség	"	65,000	—
" " A magyar biblia története	"	15,000	—
Porcsalmy Gyula: Boda Katalin	"	54,000	—
Ravasz László: Az ember életútjának felén	"	112,500	—
Révész Imre élete 1826—1881	"	100,000	—
" " Mennyei nász dal	"	25,000	—
Stalcker James: Fájdalmak embere	"	77,000	—
Vásárhelyi J.: Bizonyágtétel	"	125,000	—
Victor Gabriella: A patoki vár gyöngye	"	65,000	—

UJDONSÁG! ♦♦♦♦♦ MOST JELENT MEG!

A leghasznosabb vizsgai jutalomkönyv

Méliusz Kis Könyvtára

vasárnapi olvasmányok gyűjteménye.

Szerkeszti: Uray Sándor, debreceni református lelkész.

1. szám. Uray S.: Tudod-e mit olvasol?	K	5,000	—
2. " — Nők az egyházban	"	6,000	—
3. " — A keresztyén jellemről	"	6,000	—
4. " Zih Sándorné; A láthatatlan Isten—Idegenben (két kis elbeszélés)	"	5,000	—
5. " Amikor Nagy Péter uram nem ment el a gazdakörbe	"	4,000	—
6. " Uray S.: Gonosz Pista börtöt tart	"	4,000	—
7. " — Nagy Jóska tenyerest kapott	"	4,000	—
8. " Fekete János: Életiskola	"	4,000	—
9. " Solymosi József: Két világ	"	5,000	—
10. " Makay Lajos: A pokol udvari szállítója	"	5,000	—

A 10 füzet együtt K 45,000—

VIZSGALAPOK

kis- és nagyvonalas . . . . . 1 drb K 700—

Az iskolai év befejeztének közeledésével
iskolai jutalomkönyvek,
mesék és ifjúsági elbeszélések óriási választékban.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papír-, írószerszám- és zenemű kereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

♦ Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedíálunk. ♦

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata.